

Masdencoll

Folgueroles

Ubicació

Comarca:	Osona
Lloc/Adreça:	Collet del Masdencoll – Les Planes
Emplaçament	A la banda sud-est del terme municipal, pel camí ral de Folgueroles a Vilanova de Sau, sota el Puigtinyós i el Puigcastellet
Alçada:	612 m.s.n.m
Coordenades:	
Latitud:	41.93592
Longitud:	2.33575
UTM Est (X):	444933
UTM Nord (Y):	4642875

Classificació

Número de fitxa	08083 - 24
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Medieval Modern Popular
Segle	XV-XVIII
Estat de conservació	Regular
Notes de conservació:	La masia està deshabitada i utilitzada com a magatzem.
Protecció	Legal
Tipus de protecció:	BPU
Observacions protecció:	BPU-AEA. Catàleg de béns a protegir del POUM de Folgueroles.
Data aprovació:	dc., 30/06/2021 - 12:00
Número inventari	IPA 22790
Generalitat i altres inventaris	
Accés	Fàcil
Ús actual:	Sense ús
Titularitat	Privada
Titular:	Ref. Cad.: 001604200DG44D
Fitxes associades:	

Aljub del Masdencoll

Camí ral de Folgueroles a Vilanova de Sau

Espai Natural de les Guilleries-Savassona

Pou del Masdencoll

Jaciment paleontològic del Masdencoll

Autoria de la fitxa

Adriana Geladó Prat

Data de registre de la

dc., 05/01/2022 - 13:11

fitxa:

Descripció

Masia aïllada formada per diversos cossos adossats, que li confereixen una planta irregular. Està assentada damunt de la roca natural de la zona i envoltada de diverses construccions auxiliars destinades a les tasques agrícoles i ramaderes. El volum principal, de grans dimensions, presenta una coberta de teula àrab de dues vessants, amb el carener perpendicular a la façana principal i un ràfec de maons sostingut amb bigues de fusta, disposat a tot el perímetre de la construcció. La vessant de ponent de la teulada és força més llarga que la de llevant. Està distribuït en planta baixa, pis i golfes, amb la façana principal orientada a tramuntana. Presenta un portal d'accés d'arc escarser adovellat, amb els brancals bastits amb carreus de pedra. La resta d'obertures es corresponen amb finestres rectangulars emmarcades amb carreus de pedra, les llindes planes i els ampits motllurats. Les obertures del pis superior són bastides amb maons i també se'n observen d'altres amb els emmarcaments arrebossats, fruit de diverses reparacions. La part més destacable de la construcció està situada a la cantonada nord-est i es correspon amb una torre de planta quadrada, amb teulada d'un sol vessant. La façana de tramuntana presenta dues finestres rectangulars emmarcades amb carreus de pedra, llindes planes i ampits motllurats. A la part superior s'intueixen uns antics merlets tapiats amb obra de pedra. A la façana de llevant s'observen dues filades formades per tres espitlleres cadascuna, disposades a la planta baixa i al pis superior. En general, la construcció és bastida amb pedra sense treballar de diverses mides, disposada de forma regular i lligada amb abundant morter. També hi ha algun mur bastit amb tàpia a la part superior. A l'interior s'observen arcs rebaixats i arcs apuntats a la planta baixa, tots ells adovellats, amb unes escales de pedra que condueixen al pis superior. En aquesta planta s'observen diversos festejadors de pedra, obertures amb la llinda decorada amb rosetes i una antiga galeria tapiada i bastida amb columnetes estriades de pedra amb els basaments motllurats.

Adossats a la façana de migdia hi ha quatre volums rectangulars, de construcció posterior. El de majors dimensions presenta una coberta de teula àrab de tres vessants, amb obertures rectangulars bastides amb maons i disposades al pis superior. El volum adossat a la façana de migdia de l'anterior compta amb una teulada d'un sol vessant i un porxo obert al pis superior, delimitat amb pilars bastits amb maons. Els altres dos són de caire auxiliar, amb teulades d'un sol vessant i organitzats en un nivell. Són bastits amb pedra i tenen els paraments arrebossats.

La resta de volums que formen part de la construcció estan disposats a la banda de llevant i a l'extrem nord-oest. Són de caire auxiliar i estan destinats a les tasques agrícoles i ramaderes. Davant de la pallisa nord-oest es conserva l'era empedrada, formada amb lloses rectangulars, i que també aprofita part de l'aflorament de roca natural de la zona.

Observacions:

Altres noms relacionats amb l'edifici: Mas d'en Coll, Mas del Coll. L'element està inclòs dins dels límits de l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona.

Història

La construcció està situada a l'anomenat verall de dalt del terme. Es tracta d'una de les cases importants de Folgueroles, històricament parlant, desenvolupada en una masia d'època moderna a partir d'una domus o casa forta medieval. La referència documental més antiga relacionada amb l'edifici està datada l'any 1282, quan el prior del monestir de Sant Llorenç del Munt va comprar a Agnès Coll i als seus fills Guillem i Sibila, senyors del Masdencoll de Folgueroles, una tria de terra per a dotació de l'altar de Sant Joan. L'any 1306, el prior Guillem comprava la part del Masdencoll que posseïa el noble Francesc de Sant Vicenç per una cessió que li havia fet Sibila del Coll per 2900 sous barcelonesos (Morató et al., 2000: 92). Tenim constància que l'any 1337, les possessions del Masdencoll encara s'incloïen dins del conjunt de propietats que tenia el monestir de Sant Llorenç a Folgueroles. A finals del segle XV, en el fogatge de l'any 1497, hi consta "Lo mas del Coll", dins de la parròquia de Folgueroles i de la vegueria de "Vich" (Iglésies, 1991: 265). Segons la documentació consultada, l'edifici era propietat del sr. Rocafiguera de Vic des d'aquesta centúria. Posteriorment, en el fogatge de l'any 1553, hi ha constància que "Genis Masgarau esta al Mas dell Coll", situat a la parròquia i terme de "Sancta Maria de Folgarolles" dins de la "veguaria de Vich" (Iglésies, 1979: 433). A mitjans del segle XIX, en el Nomenclàtor de la província de Barcelona de l'any 1860, la construcció apareix mencionada com "Alquería (casa de labor)".

Bibliografia

ARUMÍ, Pilar; AUTET, Lluís; BOVER, M. Àngels; HOMES, Maria; HOMES, Rosa; MOLIST, Bernat; PONCE, Santi; ROVIRÓ, Xavier; SELLABONA, Cesca (2021). *Folgueroles, batecs d'un poble. Història gràfica del darrer segle*. Folgueroles: Ajuntament de Folgueroles, p. 97.

IGLÉSIES, Josep (1979). *El fogatge de 1553. Estudi i transcripció*. Barcelona: Fundació Salvador Vives Casajuana, p. 433.

IGLÉSIES, Josep (1991). *El fogatge de 1497. Estudi i transcripció*. Col. Publicacions de la Fundació Salvador Vives Casajuana, 111-112. Barcelona: Fundació Salvador Vives Casajuana, p. 265.

MORATÓ, David; PONCE, Santi; ROVIRÓ, Xavier; TORRENTS, Jacint; TORRENTS, Carme; VILAMALA, Joan; VILAMALA, Jordi; XUTGLÀ, Montserrat (2000). *Folgueroles. Societat i vida d'un poble*. Vic: Eumo Editorial, p. 92, 98, 110, 208-209, 309, 349.

NAVARRO ACEBES, Ferran (2021). *Catàleg de béns a protegir. R18/07 Pla d'Ordenació Urbanística Municipal de Folgueroles*. Consultat 24 octubre 2021, des de <https://dtes.gencat.cat/rpucportal/> Núm. Identificació PAP.08.

NAVARRO ACEBES, Ferran (2021). *Catàleg de masies i cases rurals susceptibles de reconstrucció o rehabilitació. R18/07 Pla d'Ordenació Urbanística Municipal de Folgueroles*. Consultat 24 d'octubre 2021, des de <https://dtes.gencat.cat/rpucportal/> Núm. Identificació M.14.

PLADEVALL, Antoni (1961). "El monasterio de Sant Llorenç de Munt (II)". *Ausa*, IV, núm. 38, p. 134.

Enllaços d'interès:

<http://invarquit.cultura.gencat.cat/>

